

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Promptvarii exequialis pars ...

Continens centurias II. dispositionum, quibus themata funebria sive
scripturae dicta varia ...

Bidembach, Felix

Francofurti, 1625

Thema XLI.

[urn:nbn:de:bsz:31-130978](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-130978)

Deinde mori cum Christo, est sic mori, sicut Christus mortuus est: non quidem quantum attinet genus supplicij, quod pro nobis pertulit, sed ratione imitationis, ut sequamur illius vestigia, 1. Pet. 2. v. 2. Hac scilicet ratione.

1. Ut placide & lubenti animo moriamur. Sicut ipse lubens reliquit vitam Joh. 1. v. 18.

Sic Simeon cupit dimitti, Luc. 2. v. 29. & Paulus dissolui, cum Domino visum fuerit, Phil. 1. v. 23.

2. Ut ante mortem ignoscamus inimicis, sicut Christus orauit pro crucifixoribus, Esa. 53. v. 12. Luc. 23. v. 34. Reconciliare, dum *in via es*. Matt. 5. v. 15.

Id fecit Stephanus, Act. 7. v. 60.

3. Ut patri cœlesti commendemus spiritum nostrum. Exemplo Christi, Luc. 23. v. 46. Dauidis, Psal. 31. v. 6. Stephani, Act. 7. v. 59.

Tertio, cum Christo mori, est propter Christi nomen relinquere vitam: si ita ferat necessitas. Non ut cum Petro tantum promittamus Christo hoc, Matt. 26. v. 35. at post negemus: sed ut constantes in confessione maneamus: ut Stephanus, & Petrus post acceptum spiritum sanctum, &c.

Qui sic moriuntur cum Christo, (quocumque modo id requirat Deus) illi certi esse possunt & debent, quod cum Christo sint resurrecturi ad vitam æternam.

Hinc id: Beati qui in Domino moriuntur, Apoc. 14. v. 13. Et, qui amisserit vitam, inueniet eam, Matt. 16. v. 26. Luc. 18. v. 30.

Vsvs huius loci ex prædictis per se manifestus est: Quæ sit ars bene moriendi, hæc sc. si cum Christo moriamur.

Illud etiam facit lætam resurrectionem cum eodem.

F I N I S.

T H E M A X L I .

Rom. 6.

Stipendium peccati mors est; Donum autem Dei vita æterna in Christo Iesu Domino nostro.

Ll 4

DISPO-

DISPOSITIO.

Ut brevis est hæc Pauli sententiola, ita est nervosissima; quæ tantum doctrinæ in se continet, ut præter illam nihil nobis sit necessarium, Hic enim vnus scopus præfixus est homini Christiano, ut hoc agat, quo effugiat mortem æternam, & particeps fiat vitæ æternæ.

Erunt itaque ex præsententi dicto duo tractanda:

1. Quid mortem æternam adferat.
2. Quomodo vita æterna acquiratur.

I. Pars.

Primo notandum, hic per mortem non intelligi tantum mortem primam & corporalem sed etiam secundam [ut vocatur, Apoc. 21. v. 8.] quæ est æterna Hæc enim hoc loco opponuntur; Vita æterna & mors æterna.

Deinde notandum, vnde mors sit. A Deo certe non est, teste Sap. 1. v. 13. & 2. v. 23.

Dicitur enim Deus & vere est amator vitæ, Sap. 11. v. 27. & delectetur vita, Pl. 30. v. 6. non morte morientis, Ezech 18 v. 23. & 33. v. 11.

Ideoque ad vitam æternam creauit hominem, Sap. 2. v. 23. Et quos maxime corporali morti subiecit, illos tamen ab æterna morte præseruare cupit. At multi sibi ipsi hanc mortem volentes accersunt.

Tertio. Non enim volunt intelligere multi, quam dira sit mors æterna. Cum tamen audiant, quod sit cruciatus, Luc. 16. v. 24. lacus ardens, Apoc. 20. v. 10. & 21. v. 8. Ignis & vermis. Esa. 66. v. 24. Ignominia, Dan. 12. v. 2.

Tantoque grauior, quod æterna. Nulla redemptio, Pal. 49. vers 9. Hiatus, Luc. 16. vers 26. Mors fugiet ab eis, Apoc. 9. v. 6.

Quarto. Quomodo igitur homines rei sunt mortis huius? *Wie kommen sie dahin.*

Per peccatum. Stipendium enim hoc est peccati. Hæc merces debetur peccatis.

Sic enim inter Deum & Adamum conuenit, Genes. 2.

v. 17.

v. 17. Quacunque die comederis, &c. morte morieris. Non igitur mors tantum corporalis, sed & æterna debetur peccatoribus.

Quinto. Quæ sunt autem peccata illa, quæ mortem afferunt? Omnia peccata sua natura sunt mortalia, id est, morte digna, propter inobedientiam. Nam *η ἀμαρτία ἰσθὶ ἡ θάνατος*, i. Joan. 3. v. 4. Ex Decalogo autem patet, quæ maxime Deo aduersentur. Patet etiam id ex recensione operum carnis, Gal. 5. v. 19. & 1. Cor. 6. v. 10. Summa, Tota scriptura inculcat nobis, quid damnationem adferat. **Vt vere in nos illud possit dici: Dicitum est tibi ὁ homo: Mich. 6. v. 8. & Deut. 30. v. 11.**

Vs vs igitur huius loci est, vt si velimus euitare mortem & damnationem æternam, caueamus etiam à peccatis maxime his, quæ pugnant contra conscientiam: vel, vt habet Apostolus, contra animam militant, 1. Pet. 2. v. 11.

1. Nec dicendum aut cogitandum, sæpius peccaui, nihil mihi accidit, Syr. 5. v. 4. Tarditas enim grauitate compensabitur. An nescis, quod bonitas illa Dei te inuitat ad penitentiam Rom. 2.

2. Nec cogitandum si maxime peccaui, & propterea damnandus fuero, tamen illa pœna demum post aliquot annorum centurias super me veniet. Hoc enim securus facit, quod non statim iudicium fertur, Ecc. 8. v. 11. Nescitis, quando venturus sit Matth. 24. v. 42.

3. Et præterea à temporali morte fiet progressus ad æternam. Id sentiet anima tua.

Syr. 11. v. 29. Cum moritur, experitur quomodo vixerit. Sic ut ceciderit arbor, Ecc. 11. v. 3. Epulo postquam sepultus est, mox in inferno est, Luc. 16.

4. Interdum statuit Deus exempla eorum, qui in peccatis sunt mortui. *Die sind gar warm gefahrẽ*. Ahab, Isebel, Saul, Ahitophel, Judas, Herodes. Et in primis Zambri & Casbi, Num. 25. v. 8. Belfazer, Dan. 5. v. 30. Core, Dathan. Num. 16. v. 33.

Tu itaque horum exemplo discas sapere. Nullam enim

Ll 5 habet

habebis excusationem. Proposita enim tibi sunt vita & mors Deut. 30. vers 15. Quare moriemini domus Israel, Ezech. 18. v. 31. Ex te perditio. Hof. 13. v. 9 Satis concionū, Esa. 32. v. 20 Tu noluisti, Matt. 23. v. 37. Nolebant me, Zach. 11. v. 8. Ergo ridebit Deus tū in interitu, Prou. 1. v. 26.

II. Pars.

Audiemus, Mortem æternam esse meritum, stipendium, & mercedem debitam peccatis.

1. Quid autem est vita æterna? *Donum Dei* est. Atque merere gratuitum donum, Ephes. 2. v. 8. & 9. Rom. 11. v. 6.

Notanda hęc verba Chrysostomi, super hunc locum: Paulus non seruat oppositorum ordinem. Non enim dicit: Merces benefactorum vestrorū vita æterna: vt ostenderet, quod non proprijs viribus liberati sint, neque debitum aut merces aut laborum sit retributio: sed omnia illa ex diuino munere gratuito acceperint. Hęc ille.

Quæ autem est ratio diuersitatis, quod non sicut debitum peccatorum est mors æterna: ita meritum operum vita æterna? Resp. Quia peccata sunt perfecte mala: opera autem nunquam perfecte bona: sed pannus menstruatæ iustitiæ nostræ, Esa. 64. Ideoque donum est vita æterna.

2. Vnde illud donum? A Christo Jesu Domino nostro. Hic nobis morte impetrauit vitam. De hoc sonant illa, 2. Tim. 1. v. 10. Rom. 5. v. 10. Hinc Dux vitæ dicitur, Actor. 3. v. 15.

3. Quibus confertur istud donum? Credentibus. Juxta illa, Joan. 3. v. 16. & 18. Marc. 16. v. 16. Joan. 6. v. 40. 47. 2. Tim. 1. v. 16. Gal. 2. v. 15

Non igitur moueat nos, quod aliquando dici videtur *merces*. Quod enim dicitur, Matt. 5. v. 12. & Luc. 6. v. 23 Merces copiosa in cœlis erit: notandum, quod non dicatur, cœlum fore mercedem ipsorum: sed mercedem in cœlis, magnam fore. Quod Matt. 20. v. 8. dicitur de mercede laborantium in vinea, similitudo est.

Præ-

Præterea quæ
licet, vitæ
nram, sicut
sen. 15. v. 1. E
At nobis est
in Verbu eod
L. Vsvsh
erna donum
ere nostris,
mus, quia ser
Christum D
11. Erraci
minas de Am

Nihil d
non secunde

Non est
piscare, q
Paulus nob
in Romano
illi enim ip
adigare dil
Quinam n
ignoscia ca

Omnes h
conat ex ca
etc.

In carne a

THEMA XLII. EX NOVO TEST. 539

Præterea quod dicitur merces, Apoc. 12. v. 18. & alibi, sciendum, vitam æternam esse quidem *mercedem*, at non *nostram*, sed Christi. Is promeruit nobis hanc. Deus de se, Gen. 15. v. 1. *Ego merces tua.*

At nobis est *hereditas*, Matth. 25. v. 34. & *parata ab initio*. Versu eodem ibidem. Ergo non meritum operum.

I. Vvs huius loci est, magna consolatio, quod vita æterna donum est, quod non necesse est nos meritis acquirere nostris, (sic enim nunquam de illa certi esse possemus, quia serui inutiles sumus, Luc. 17. v. 10.) partum per Christum Dominum nostrum.

II. Erraritaq; Concil. Trid. Sess. 6. Can. 3. 2. Et Bellarminus de Amis. gratiæ lib. 6. cap. 16. Tom. 3. col. 501.

F I N I S.

THEMA XLII.

Rom. 8. v. 4.

Nihil damnationis his qui in Christo Iesu sunt: qui non secundum carnem, sed secundum spiritum ambulant.

D I S P O S I T I O.

Non est dubium, quin nemo sit inter nos, qui non cupiat scire, quinam homines certo sint saluandi. Hoc vero Paulus nobis verbis prælestis egregie ostendit, dum erudit Romanos, in quibus hominib. nihil sit damnationis. Illi enim ipsi sunt quos certo saluari constat, hoc vero inuestigare diligentius operæ erit Pretium. Dicemus igitur 1. Quinam non sint damnandi. 2. Quomodo illi possint dignosci à cæteris. *Warbey man sie möge erkennen.*

I. Pars.

Omnes homines, etiam electos carnem circumferre, constat ex capite præcedenti septimo ad Romanos. v. 18. & c.

In carne autem non habitare bonum, patet ibidem. Et sic